

The logo for 'zorgnet' is located in the top left corner. It consists of a dark blue circle. Inside the circle, the word 'zorgnet' is written in white lowercase letters. The 'zorg' part is on a red rectangular background, and 'net' is on the dark blue background of the circle.The logo for 'ICURO' is located in the top left corner, overlapping the 'zorgnet' logo. It consists of a light blue circle with the word 'ICURO' written in white uppercase letters.

Invordering van onbetaalde facturen en bescherming van de consument

Prof. Dr. Reinhard Steennot - Professor consumentenrecht en bankrecht;
UGent

Studiedag Onbetaalde Facturen, Brussel, 21 maart 2019

Invordering van onbetaalde facturen en bescherming van de consument

Prof. Dr. Reinhard Steennot
UGent – Consumer Law Institute

Inleiding

- Gevolgen laattijdige betaling naar gemeen recht
- Contractuele schadevergoedingsregelingen
 - Tegenwerpelijkheid
 - Rechtmatigheid
- Minnelijke invordering

Laattijdige betaling in gemeen recht

- Algemeen:
 - Gevolgen laattijdige betaling naar gemeen recht (art. 1153 BW)
 - Nalatigheidsinteresten
 - Wettelijke rentevoet (2%)
 - Vanaf de ingebrekestelling
 - » SMS ?
 - Afwijking via algemene voorwaarden
 - Nalatigheidsinterest
 - Forfitaire schadevergoeding

Bindende kracht algemene voorwaarden

– Tegenwerpbaarheid

- Redelijke mogelijkheid tot kennisname
 - Geen daadwerkelijke kennisname vereist
 - Quid algemene voorwaarden beschikbaar op website van het ziekenhuis ?
 - Beschikbaarheid op eerste verzoek / voldoende onder aandacht

Bindende kracht algemene voorwaarden

- *Voorafgaand* aan het sluiten van de overeenkomst
 - Factuurvoorwaarden
- Uitdrukkelijke of stilzwijgende *aanvaarding* (instemming)
 - Loutere afwezigheid van protest factuurvoorwaarden is geen stilzwijgende aanvaarding !

Bindende kracht algemene voorwaarden

- Kennisname- en aanvaardingsclausules
 - Aanvaard in de rechtspraak, mits voldoende duidelijk gepresenteerd bij contractsluiting (niet voldoende indien enkele in algemene voorwaarden)
 - Maar: uit aanvaarding blijkt geen vermoeden van (mogelijkheid tot) kennisname (Cass. 20 april 2017)
 - Maar: ook in de feiten moet redelijke mogelijkheid tot kennisname volstaan (Cass. 16 september 2016)
 - Quid bij onmogelijkheid voorafgaande instemming (Cass. 19 december 2011) ?
- Bij niet-tegenwerpbaarheid: enkel schadevergoeding naar gemeen recht (nalatigheidsinterest aan wettelijke rentevoet na ingebrekestelling)

Onrechtmatige bedingen

- Rechtmatigheid: regelen onrechtmatige bedingen (Boek VI WER)
 - Onderneming – consument
 - Ziekenhuis = onderneming (ongeacht rechtsvorm, winstoogmerk)
 - Patiënt = consument

Onrechtmatige bedingen

- Algemene toetsingsnorm (art. 1.8, 22° en VI. 82 WER)
 - Kennelijk onevenwicht
 - Vereiste van duidelijkheid en begrijpelijkheid
 - » Criterium van de gemiddelde consument (leek)
 - » Duidelijke formulering => consument moet economische gevolgen van het beding kunnen inschatten
 - » Taal (?)

Onrechtmatige bedingen

- Zwarte lijst van onrechtmatige bedingen (art. VI.83 WER)
 - Vereiste van *wederkerigheid en gelijkwaardigheid*
 - Ook consument moet aanspraak kunnen maken op vergoeding wanneer ziekenhuis haar verbintenissen niet tijdig uitvoert
 - Vergoeding naar gemeen recht lijkt niet te volstaan
 - Toepassingsgebied: nalatigheidsinteressen en forfaitaire schadevergoeding

Onrechtmatige bedingen

- Zwarte lijst van onrechtmatige bedingen (art. VI.83 WER)
 - Verbod op *kennelijk bovenmatige* schadevergoedingen
 - Vergelijking met potentieel voorzienbare schade
 - Momenteel geen concrete “caps”
 - Toepassingsgebied: nalatigheidsinteressen en forfaitaire schadevergoeding

Onrechtmatige bedingen

- Sanctie onrechtmatig beding (art. VI.84 WER)
 - Nietigheid van het beding
 - Geen reductie of herziening mogelijk (ook niet vrijwillig)
 - “schrapping” van het beding
 - Geen aanvulling met suppletief recht

Onrechtmatige bedingen

- Toepassing:

“Bij niet-betaling binnen de 15 dagen na de verzenddatum van de factuur kunnen er, zonder ingebrekestelling, administratiekosten en wettelijke interesten aangerekend worden”

- Problemen:

- Wederkerigheid ?
- Duidelijkheid ?
- Sanctie: nietigheid !

Onrechtmatige bedingen

- Toekomstperspectieven (?) : wetsvoorstel (10/1/2018)
 - Verplichte ingebrekestelling + 15 dagen
 - Beperkingen inzake schadevergoeding:
 - Kost ingebrekestelling max. 7,5 euro
 - Wettelijke interestvoet + coëfficiënt van 10%
 - Forfaitaire schadevergoeding : maximaal
 - 45 euro (bij bedrag tot 450 euro)
 - 10% (bij bedrag tussen 450 en 750 euro)
 - 10% met maximum van 120 euro (bij bedrag tussen 750 en 2.500 euro)
 - 225 euro (bedrag tussen 2.500 en 5.000 euro)
 - 300 euro (bedrag tussen 5.000 en 10.000 euro)
 - 375 euro (bedrag tussen 10.000 en 20.000 euro)
 - 600 euro (bedrag meer dan 20.000 euro)

Onrechtmatige Bedingen

- Toekomstperspectieven (?): wetsontwerp Kris Peeters
 - Betalingstermijn van dertig dagen
 - Kosteloze ingebrekestelling
 - Beperkingen:
 - *Nalatigheidsinterest* mag niet hoger zijn dan deze voorzien in de wet betalingsachterstand (momenteel 8%)
 - *Aangerekende kosten* mogen werkelijke kost niet overschrijden en mogen de volgende drempels niet overschrijden
 - 15% op de eerste schijf van de hoofdsom tot 2500 euro, met minimum van 40 euro
 - 10% op de schijf 2500,01 – 5000 euro
 - 5% op de schijf van 5000,01 – 10000 euro
 - 1% op de schijf 10000,01 – 200000 euro
 - 0,5 % vanaf 200000,01 euro
 - Nooit meer dan 6775 euro

Minnelijke invordering

- Minnelijke invordering van schulden van de consument (Wet 20 december 2002 betreffende minnelijke invordering van schulden van de consument)
 - Minnelijk = zonder uitvoerbare titel
 - Invordering door ziekenhuis zelf: “gewone” minnelijke invordering

Minnelijke invordering

- Geen andere bedragen invorderen dan wettelijk toegestaan of contractueel voorzien
 - Kosten incasso, gerechtsdeurwaarder (enkel indien contractueel voorzien)
 - Bedragen moeten becijferd / concreet zijn (vb. nalatigheidsinterest van 4% en forfaitaire vergoeding van 10% van factuur met minimum van 25 euro)
 - Doet geen afbreuk aan de rechtmatigheidstoets (onrechtmatige bedingen)

Minnelijke invordering

- Specifieke verbodsbepalingen
 - Verwarring omtrent hoedanigheid invorderaar
 - Onjuiste juridische bedreigingen of onjuiste informatie over wanbetaling
 - Vermelding op omslag betreffende invordering van schuld
 - (...)
- Algemeen verbod op praktijken die consument kunnen misleiden of zijn privacy kunnen aantasten
- Geen specifieke civielrechtelijke sanctie (itt activiteit van minnelijke invordering)

Besluit

- *Tegenwerpbaarheid*: aandachtspunt bij opname
- *Duidelijkheid*: aandachtspunt bij formulering
- *Wederkerigheid*: aandachtspunt bij redactie
- *Minnelijke invordering*: aandachtspunt bij invordering